

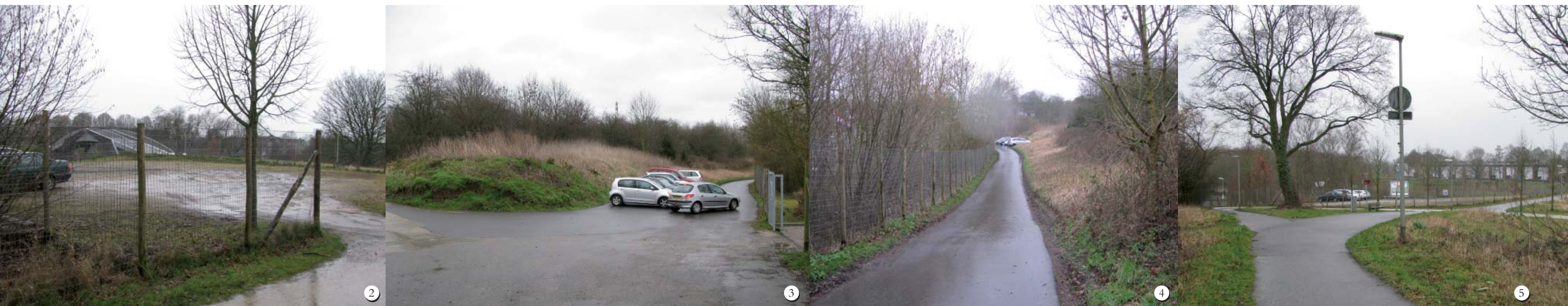
Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1 Inleiding	3
2 Omschrijving plangebied	5
3 Gebiedsperspectief landgoed Slot Schaesberg	10
4 Parkeren op het landgoed	11
5 Fasering uitvoering parkeervoorzieningen	17
6 Kap en herplantverplichting	19
7 Beplantingsplan	25
8 Compensatie/ herplant balans	27

1 Inleiding

In verband met de herbouw van slot Schaesberg en de publieksvriendelijke activiteiten die daar omheen georganiseerd zijn, is de noodzaak ontstaan nieuwe parkeervoorzieningen aan te leggen. In de huidige situatie is daarvoor een halfverhard parkeerveld aanwezig bij de fietsbrug over de Binnenring. Bij een groeiend bezoekersaantal echter is de verwachting dat meer parkeerplaatsen nodig zullen zijn. Op basis van een variantenstudie hebben gemeente Landgraaf en Stichting Landgoed Slot Schaesberg gekozen voor de aanleg van een parkeervoorziening (400 parkeerplaatsen) aan de noordoostzijde van het kasteel. Voorliggend landschapsplan geeft inzicht in de inpassing van deze parkeervoorziening in het landschap en de opgave die daardoor ontstaat op het gebied van bos- en natuurcompensatie. Ook geeft dit landschapsplan inzicht in de afwatering de parkeerplaats richting het droogdal van de Palenbergerbeek.

2 Omschrijving plangebied

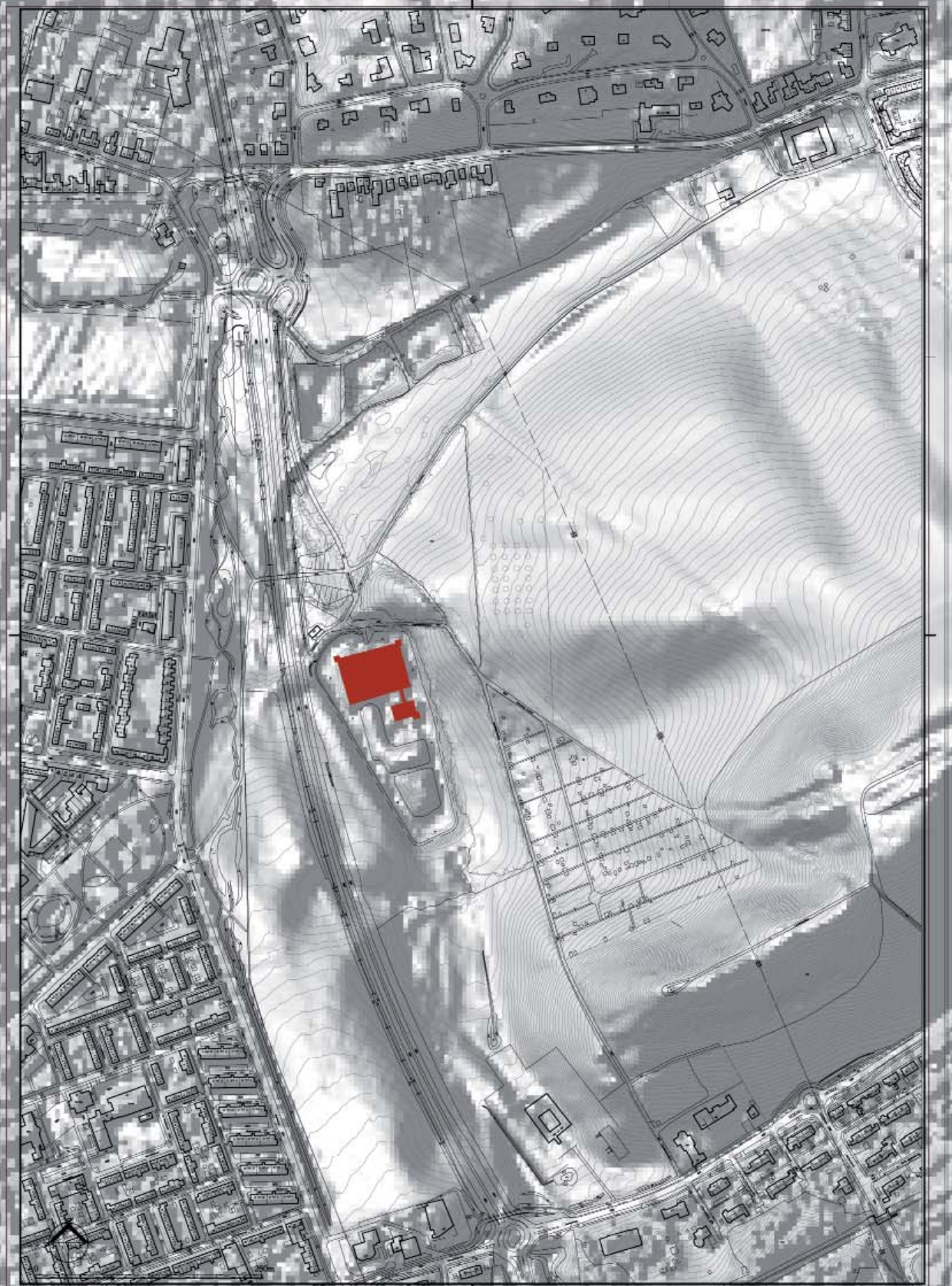
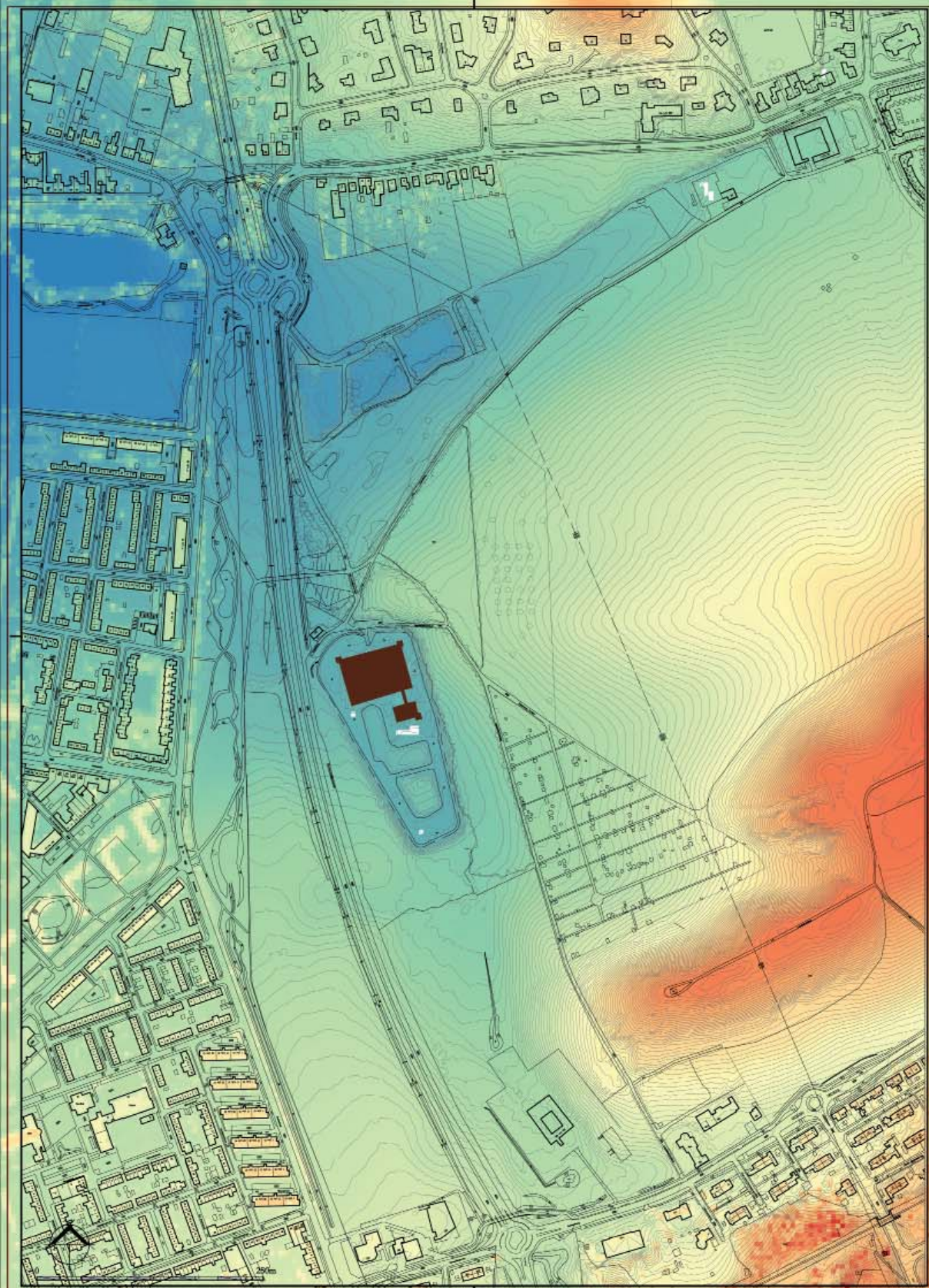
In dit hoofdstuk wordt aan de hand van foto's de huidige situatie weergegeven.

2.1 Huidige situatie

De foto's op deze pagina geven de huidige situatie in het plangebied en omgeving weer. Op pagina 4 is de luchtfoto geprojecteerd op de gbkn ondergrond.

- 1 Langs de Slot Schaesberg-laan staat deels laanbeplanting van Lindebomen.
- 2 Huidige (onverharde/halfverharde) parkeerplaats gesitueerd tussen de Binnenring, de nieuwe verbinding met de voet-/ fietsbrug en de Slot van Schaesberg-laan.
- 3 Haaksparkeren langs het Leenderkerkvoetpad. Op de achtergrond is het aanwezige reliëf goed zichtbaar.
- 4 Leenderkerkvoetpad. Links op de foto belemmert struweelbeplanting het zicht op het slot. Rechts op de foto is het hoogteverschil goed zichtbaar.
- 5 Vanaf de Kasteelweg is de huidige parkeerplaats zichtbaar.
- 6 Struinpad door het (compensatie)bos ten noordoosten van het slot.
- 7 Poelenreeks in het Haesdal met enkele solitaire bomen en boomgroepen.
- 8 Overzichtfoto van het Haesdal, gezien vanaf de Kasteelweg.

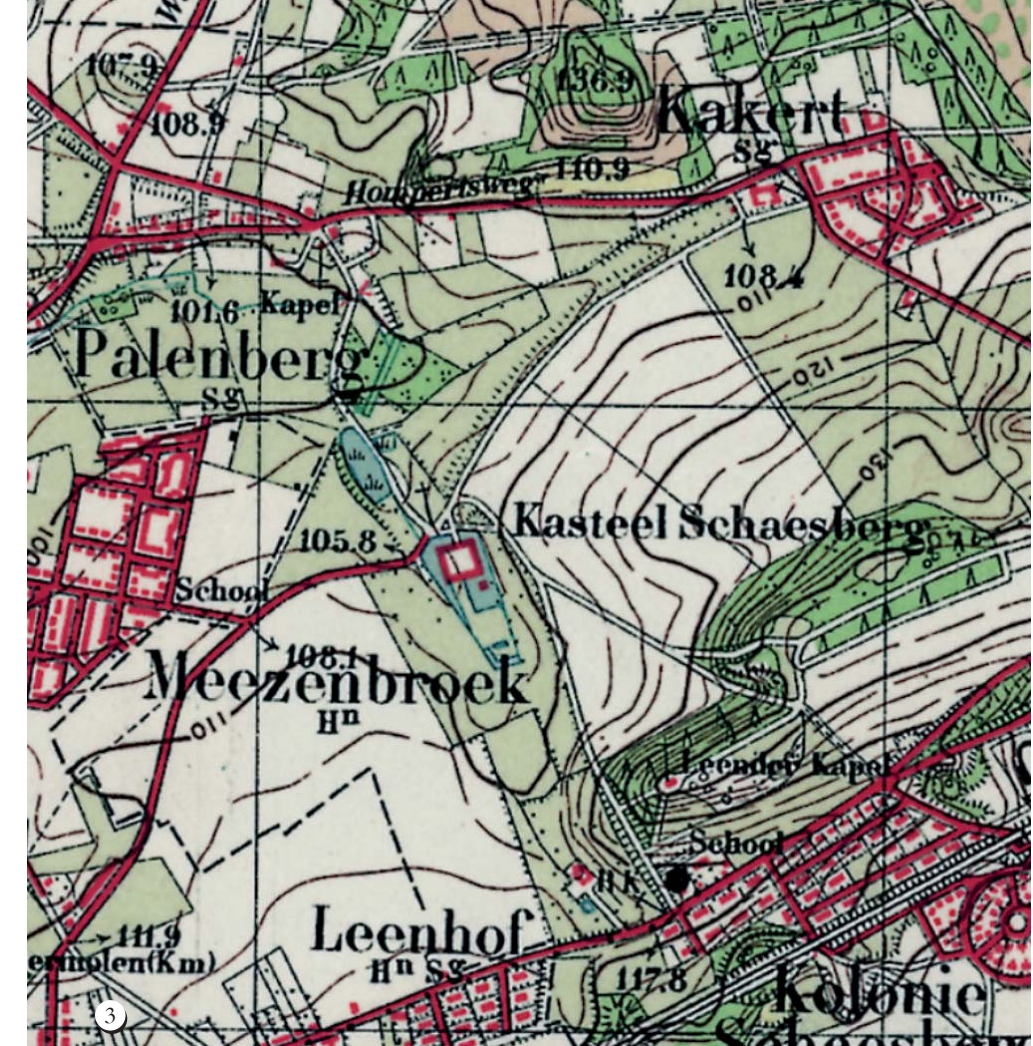
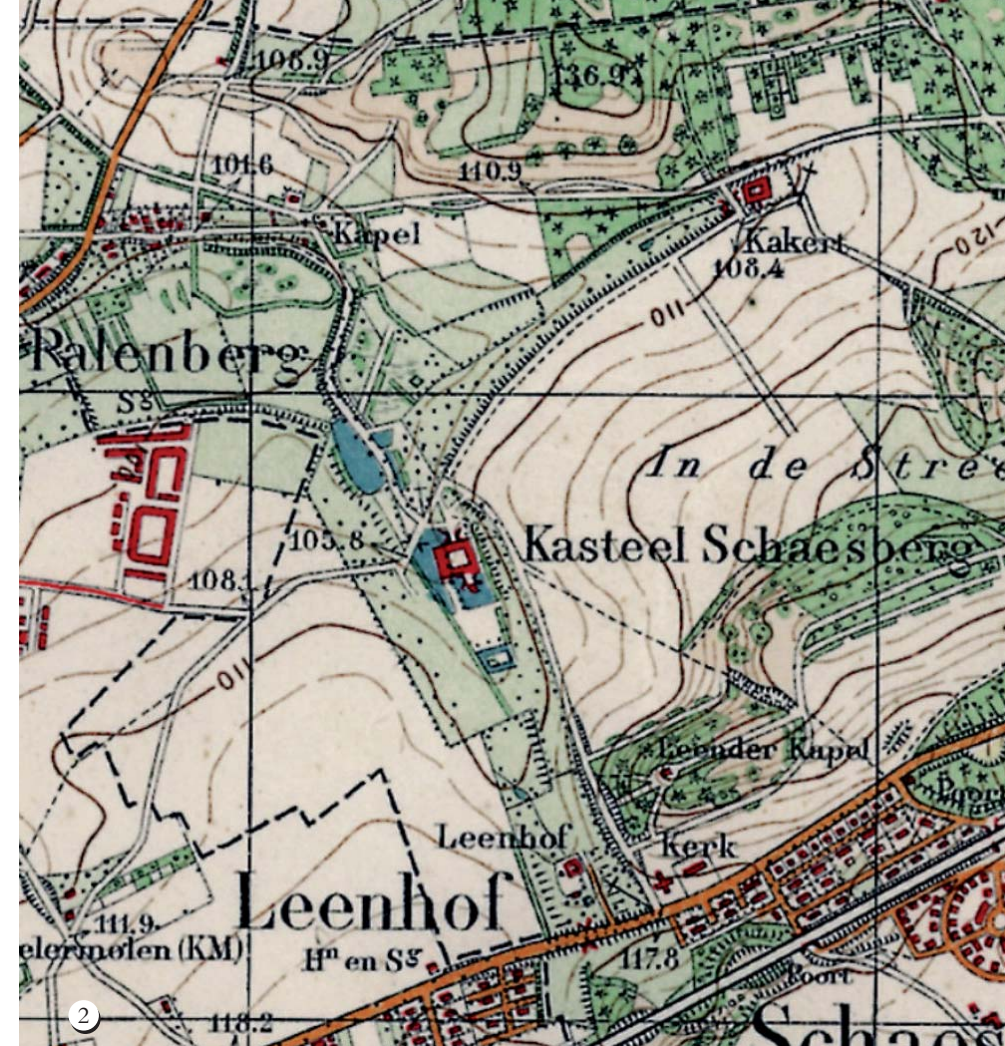
2.2 Hoogte en reliëf

De afbeeldingen op pagina 6 geven een overzicht van het hoogteverschil in het plangebied en de directe omgeving. Het gebied tussen de entree van de voorhof van het kasteel en de Binnenring is in de loop de decennia sterk vergraven. Zo is de rug tegenover de toegangsbrug een storthoop die pas na de sloop van de slothoeve is gecreëerd. Ook vormen de aanleg van de Binnenring, de toevoeging van de fietsbrug over de Binnenring en de buffers van het waterschap relatief recente wijzigingen in het reliëf die het landschap bij de entree van Slot Schaesberg een deels kunstmatig karakter hebben gegeven.

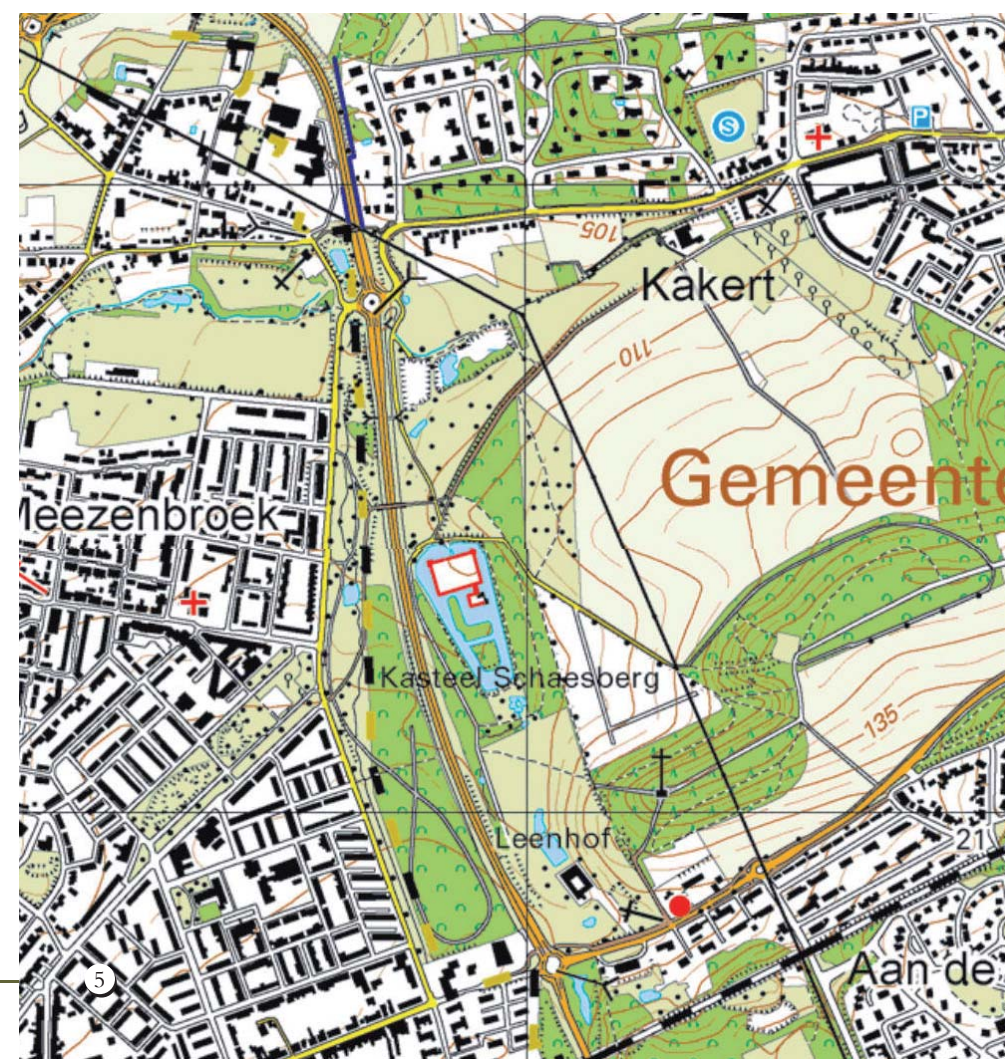
Op onderstaande historische foto's is eveneens het reliëf duidelijk zichtbaar. De foto's rechts geven een indruk van het huidige reliëf ter plaatse.

- 1 Het reliëf rondom slot Schaesberg. De hoogtelijnen staan om de halve meter.
- 2 De schaduwkaart van het reliëf geeft duidelijk de ligging van de verschillende droogdalen weer.
- 3 Het oorspronkelijke uitzicht vanaf het slot in de richting Kakert.
- 4 De oorspronkelijke entree van het slot. Het gronddepot is dan nog niet aanwezig.
- 5 Het gonddepot voor het kasteel is daar terecht gekomen na de sloop van de slothoeve.
- 6 De overgang tussen het bosperceel en het evenemententerrein, gezien vanaf de Kasteelweg. Het terrein heeft hier een flauwe helling van 4-5%.

8

2.3 Historisch ontwikkeling

De kaartuitsnedes op pagina 8 geven een overzicht van de historische ontwikkeling van het landgoed Slot Schaesberg. Van oudsher ligt het kasteel in de openheid van agrarische percelen met rondom het kasteel hoogstamboomgaarden. De verdichting met bospercelen heeft plaatsgevonden in 1998 naar aanleiding van de aanleg van de Binnenring. Dit bos is onderdeel van de bos- en natuurcompensatie die voor de aanleg van de weg noodzakelijk was. De poelen en kruidenrijke vegetaties in het Haesdal zijn voortgekomen uit dezelfde verplichting.

De historische ontsluiting van het kasteel is enerzijds lokaal gericht op de gronden die bij het kasteel behoorden en anderzijds regionaal gericht op de verbinding met de doorgaande wegen richting de machts- en handelscentra in de omgeving. Globaal gezien hadden de rondom het kasteel gelegen wegen de volgende functies:

- Kasteelweg (niet aanwezig op kadastraal minuut 1832): ontsluiting van de gronden behorende bij het kasteel.

- Palenbergerkerkpad (Kerckepaad), inclusief weg voorlangs kasteel: ontsluiting van de gronden behorend bij het kasteel en tegelijkertijd de verbinding tussen de buurtschap Palemig en de parochiekerk aan de Hoofdstraat in Schaesberg. Mogelijk werd dit pad ook gebruikt als verbinding naar de doorgaande weg van Maastricht naar Köln over Rimburch en Jülich.
- Slot Schaesberg-laan (recente opvolger van de noordelijke ontsluitingsweg van het kasteel): Verbinding met gronden behorende bij het kasteel, verbinding met de heide en verbinding met de doorgaande weg van Maastricht naar Köln over Geilenkirchen en Linnich. Via deze weg was ook de belangrijke marktstad Sittard bereikbaar. Dit was waarschijnlijk niet de belangrijkste toegangsweg vanwege de nabijheid van de vroeger bijzonder omvangrijke woeste gronden (o.a. Brunssummerheide) en de grens tussen het land van Heerlen en het land van Heinsberg, waarvoor op korte afstand van Palemig de landgraaf als de grensscheiding aan Heerlense zijde diende.

- Pad voorlangs gebouw visvereniging (Schaesbergerweg): Verbinding met de Schandeler molen (bezit van de kasteelheer), verbinding met Heerlen als regionaal bestuurlijk centrum en verbinding met de doorgaande weg van Sittard naar Aachen. Dit was waarschijnlijk de belangrijkste toegangsweg tot het kasteel.
- De overige nu aanwezige paden rondom het kasteel ontbreken geheel op de kadastrale minuut van 1832 en zijn veelal aantoonbaar van recenter datum.

- 1 1842
- 2 1900
- 3 1925
- 4 1975
- 5 2015
- 6 toekomstbeeld: Gebiedsperspectief landgoed kasteel Schaesberg (Bureau Lubbers, 26 januari 2010)

3 Gebiedsperspectief landgoed Kasteel Schaesberg

In 2010 is door Buro Lubbers een gebiedsperspectief opgesteld voor de landschappelijke inbedding van het te herbouwen kasteel. Daarbij is uitgegaan van de landschappelijke situatie zoals die rond 1850 bij het kasteel aanwezig was. Dit betekent in essentie, dat de van oudsher aanwezige openheid, slechts ingekaderd door hoogstamfruitweides en kleine landschapselementen, hersteld wordt. De nu aanwezige bospercelen rondom het kasteel dienen daarvoor uiteindelijk te wijken, zo is de gedachtengang. Alleen op die wijze is een historisch correcte samenhang te verkrijgen tussen het herbouwde kasteel en het omringende landschap.

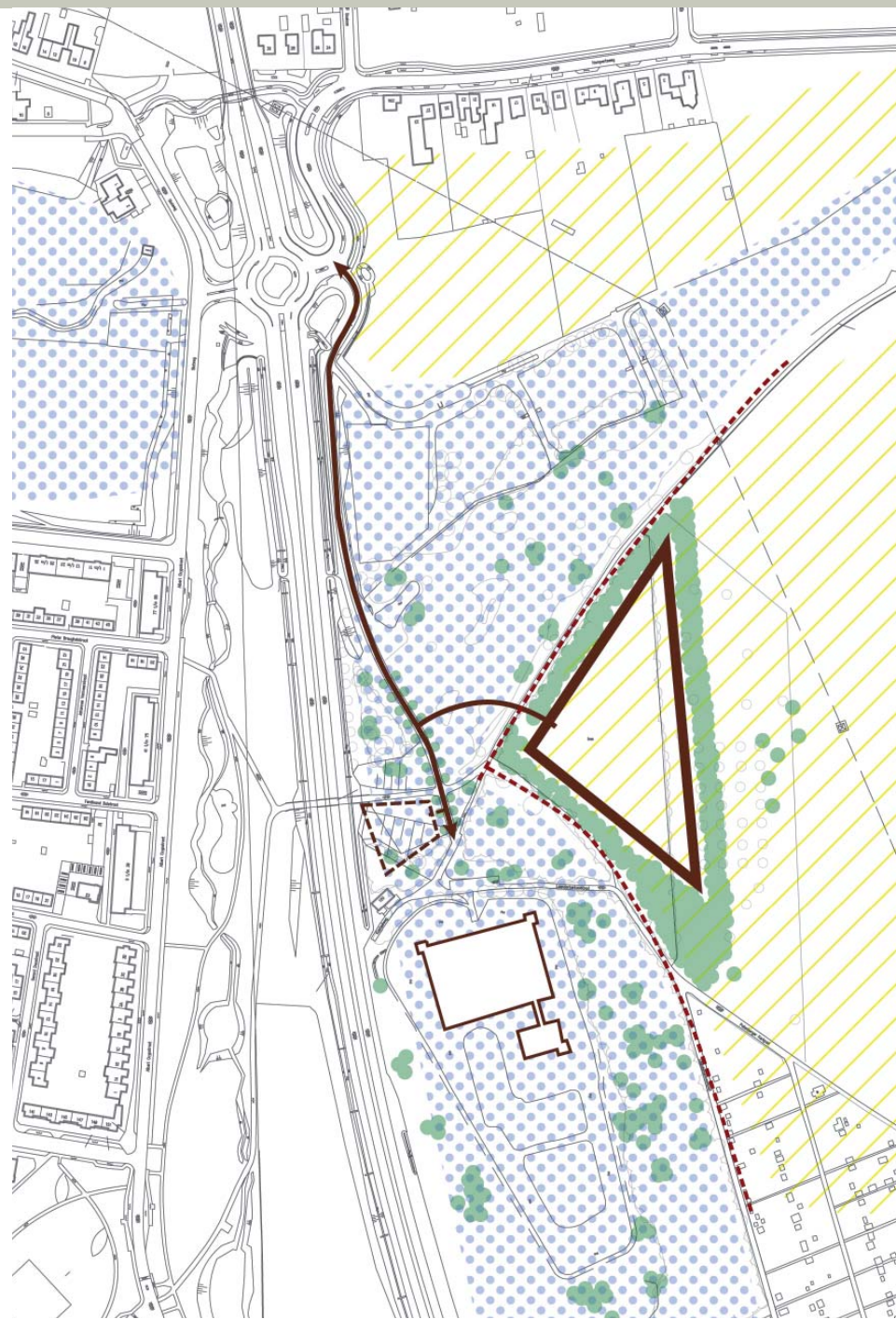
De parkeervoorzieningen voor bezoekers aan het kasteel zijn in het gebiedsperspectief gepland aan de rand van het gebied. De gemeente en de stichting hebben er echter voor gekozen om de parkeervoorzieningen dicht bij het te herbouwen kasteel aan te leggen. Om dit mogelijk te maken binnen de kaders van het gebiedsperspectief van Buro Lubbers is als basis aangehouden, dat het parkeren als droge voorziening niet geïntegreerd kan worden in die delen van het landschap rondom het kasteel die van origine nat waren. Daarmee is het aanleggen van parkeervoorzieningen op de dalbodem uitgesloten.

4.1 huidige situatie

In de huidige situatie (hierboven) zijn circa 8 haakspareervakken aanwezig ter hoogte van de toegang tot het kasteel. Daarnaast is een halfverharde parkeerplaats met circa 60 parkeerplekken aanwezig naast de fietsbrug over de Binnenring.

4.2 variantenstudie

In opdracht van stichting Slot Schaesberg en in samenwerking met de gemeente Landgraaf is in 2015 door Kragten en Windmill een variantenstudie uitgevoerd naar de gewenste parkeer- en ontsluitingsstructuur bij Slot Schaesberg. De voorkeursvariant (variant 2) die daaruit naar voren kwam, parkeren rondom de huidige parkeerplaats, paste echter niet binnen de gewenste landschappelijke kaders vanuit het gebiedsperspectief. Variant 3 paste evenmin in het gebiedsperspectief vanwege de ligging op de 'natte' dalbodem, zodat uitgeweken is naar variant 4/5. Deze locatie ligt weliswaar in een jong bosperceel, maar stuit ecologisch en landschappelijk gezien niet op onoverkomelijke bezwaren. Dit is nader toegelicht in paragraaf 6.3.1.

4.3 voorkeursvariant

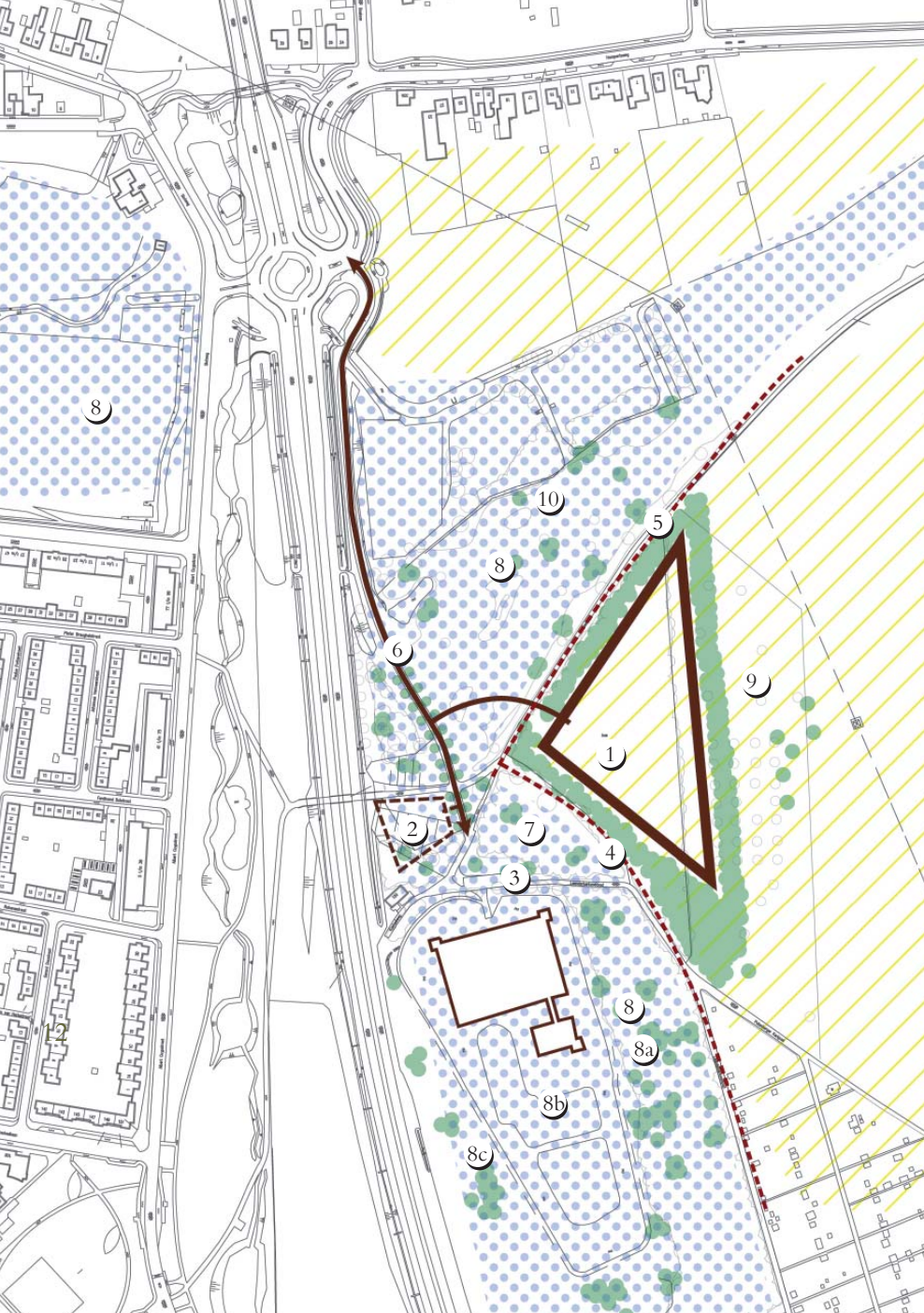
Hiernaast is een principetekening weergegeven van de uitwerking van de parkeerplaats in variant 4/5. Het parkeren is geconcentreerd in het bosperceel ten noordoosten van het Slot, langs de Kasteelweg. Zie voor de locatie ook de positionering op de historische kaarten rechts. De huidige parkeerplaats naast de fietsbrug is mogelijk (indien hier in de toekomst de noodzaak voor ontstaat) in te richten als 'groene' overloop voor parkeren (parkeren op grasraat).

4.4 ontsluiting kasteel en parkeerterrein

In samenhang met de aanleg van het parkeerterrein wordt de ontsluiting van het Slot Schaesberg verbeterd. De huidige Slot Schaesberg-laan wordt daarvoor heringericht en voorzien van een vrijliggend voetpad. De Kasteelweg, de verbinding tussen de fietsbrug over de Binnenring en de Kakert is verkeersluw en blijft dat ook in de toekomst. Daarom is het parkeerterrein rechtstreeks verbonden met de Slot Schaesberg-laan, zodanig dat een verkeersveilige kruising met de Kasteelweg ontstaat.

Pas rond 1850 lijkt Slot Schaesberg een wegverbinding te krijgen vanaf de Kasteelweg die in het verlengde van de poort in de voorhof ligt. Gezien de aanleg van de Binnenring en de afsnijding van de twee oorspronkelijke toegangswegen die dat heeft opgeleverd, is de idee om de huidige Slot Schaesberg-laan op representatieve wijze te laten aansluiten op de voorhof van het kasteel. Het voorstel is daarom de laatste ontbrekende meters van deze laan aan te leggen door het amoveren van de storthoop die hier sinds de sloop van de voorhof ligt. Daarmee kan tevens een deel van het landschapsherstel plaatsvinden, zoals in het gebiedsperspectief voor het slot wordt geambieerd.

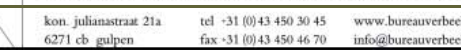
De aansluiting op de brug naar de voorhof wordt zodanig ingericht, dat autoverkeer hier kan keren en/of doorrijden naar de volkstuinen. In grasraat wordt de verharding zodanig vergroot dat bussen (maar ook de brandweer en de vuilniswagen) hier kunnen keren, aangezien de andere wegen daar niet op berekend zijn. Teneinde een representatieve entree voor het kasteel te krijgen is het aan te bevelen om een nadere ontwerpplag te maken voor de ruimte voor de brug, alvorens tot uitwerking en aanleg over te gaan.

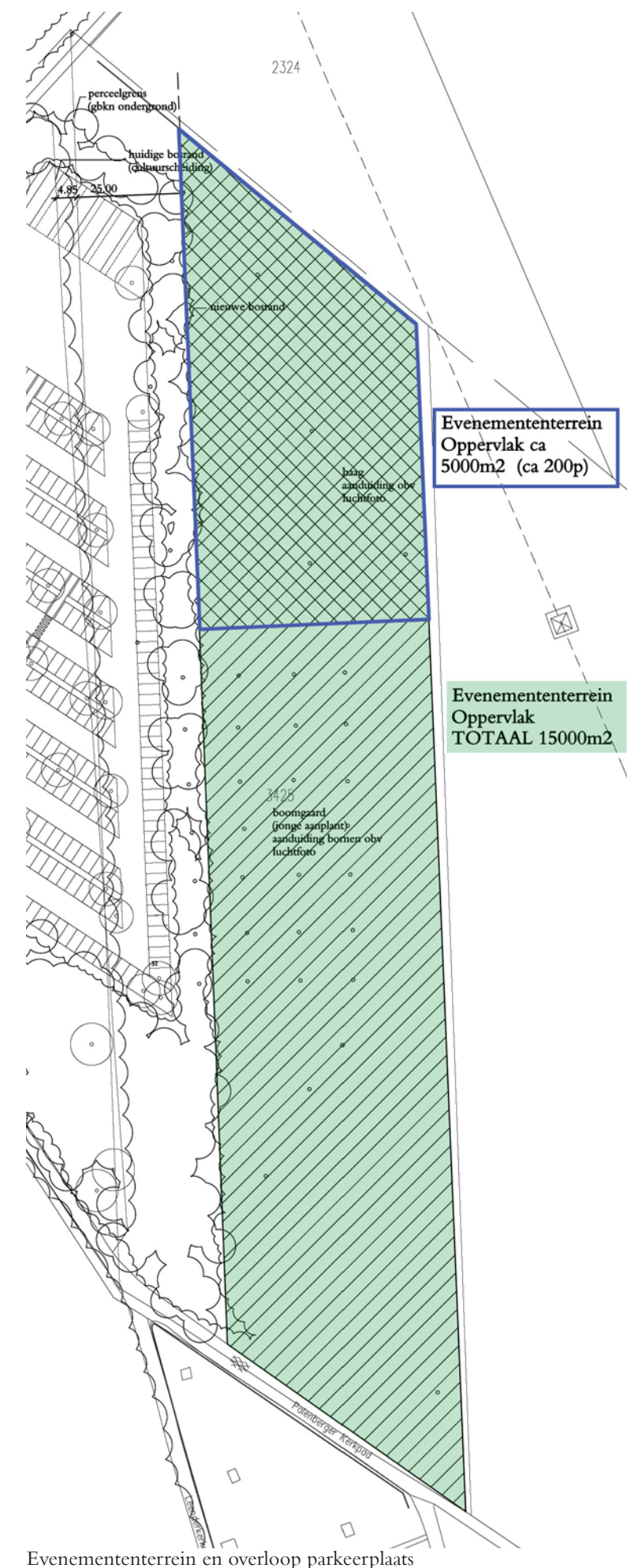

Parkeren op het landgoed

- 1 Nieuwe parkeerplaats in het (compensatie)bos ten noordwesten van de historische verbindingsweg naar het kasteel. Parkeerplaats met functionele inrichting voor **400** haaksparkerplaatsen, en 9 busopstelplaatsen.
- 2 De huidige parkeerplaats nabij de voet-fietsbrug zal worden omgevormd tot een ‘groene’ parkeerplaats (parkeren op grasraat) voor **60** auto’s (overloop)
- 3 De huidige haaksparkerplaatsen langs het Leenderkerkvoetpad komen te vervallen
- 4 Herstellen historische verbingsweg (in de huidige situatie is deze route herkenbaar als struinp pad in het verlengde van het Leenderkerkvoetpad). Deze historische route naar het kasteel (en de van oudsher aanwezige Kasteelweg) vormen de scheiding tussen de beekdalsfeer aan de ene kant en het agrarisch landschap aan de andere kant.
- 5 Kasteelweg; inrichting als voet-fietspad
- 6 Slot van Schaesberglaan; toegangsweg naar het kasteel en de parkeerplaatsen
- 7 Opschonen bos/struweel waardoor zicht ontstaat op het kasteel. Zoekgebied informele verbinding naar de nieuwe parkeerplaats
- 8 Beekdal met hooilanden en boomgaarden, bomen en boomgroepen
- 8a Beekdalsfeer. Opschonen bos struweel waardoor zicht ontstaat op het slot. Ruimte voor oude ambachten
- 8b Herstel tuinen
- 8c Beekdalsfeer. Opschonen bos struweel waardoor zicht ontstaat op het slot. Ruimte voor 21e eeuwse ambachten
- 9 Agrarisch cultuurlandschap met weide en akkerland. Het evenemententerrein als overloop voor parkeren (zie pagina 14 voor nadere toelichting)

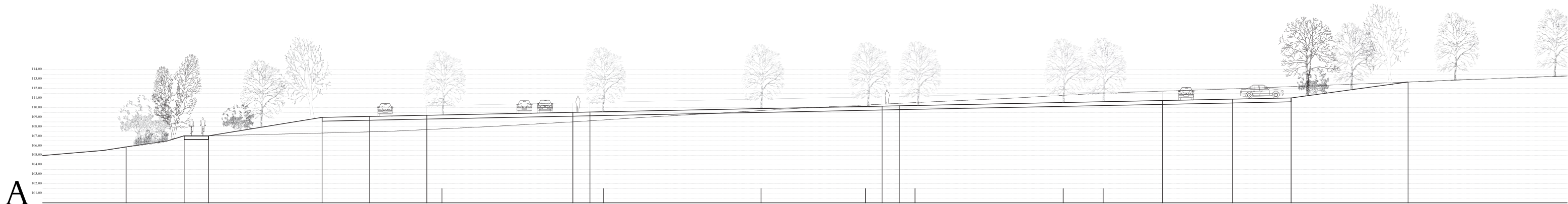

doorsnede over A-A'
huidige situatie
(hoogte obv ahn hoogtemodel)

doorsnede over A-A'
principedoorsnede
(hoogte obv ahn hoogtemodel) gewijzigd dd 2017-10-16

4.5 Evenemententerrein als overloop parkeren

Bovenstaande afbeelding geeft het (evenementen)terrein weer. Voor de voorziene parkeerplaats in het (compensatie)bos is de westelijke perceelsgrens van de huidige (bomen)weide 25m naar het oosten opgeschoven. Het (resterende) evenemententerrein/bomenweide heeft een totale oppervlakte van 15.000m². (groene arcering). Het zoekgebied voor maximaal 200 overloop parkeerplaatsen bedraagt ca. 5.000m² (25m²/parkeerplaats). Het blauw omlijnde terrein heeft een oppervlakte van 5.000m².

Nota bene: bovenstaande doorsnede is bedoeld om het basisprincipe voor de aanleg van de parkeerplaats inzichtelijk te maken. De hellingshoek van het bosperceel bedraagt circa 4,7%. De gemeente Landgraaf hanteert een maximale hellingshoek voor een parkeerterrein van 2%. Dit maakt ingrijpen in het reliëf onoverkomelijk. Archeologie is daarom een aandachtspunt.

4.6 afwatering parkeerterrein

Het parkeerterrein wordt zodanig ingericht dat het hemelwater zoveel als mogelijk op het landgoed Slot Schaesberg wordt vastgehouden. Dit gebeurt enerzijds door infiltratie ter plekke en anderzijds door oppervlakkige afstroming (de parkeerplaats ligt onder een helling van 2%) naar het aangrenzende droogdalen, waar het de vochtige hooilanden en de poelen zal voeden. Deze paragraaf geeft een globale weergave van de omgang met het hemelwater van de parkeerplaats.

De infiltratie op de parkeerplaats wordt bevorderd door toepassing een of meerdere van de onderstaande opties:

- Toepassing grasraat als verharding. Een deel van het hemelwater kan daardoor infiltreren in de ondergrond terplekke, terwijl tegelijkertijd de parkeerplaats een groen karakter heeft.
- De toepassing van aquaflow of een vergelijkbaar principe met een waterdoorlatende verharding en hemelwaterbuffering in de wegfundering. Ook door toepassing van dit verhardingsprincipe kan een deel van het hemelwater infiltreren in de ondergrond te plekke.

De bodem bestaat uit siltige leem, die als erosieafzetting op de dalbodem aanwezig is. Op de dalflanken gaat deze bodem over in een leembrikgrond bestaande uit siltige leem. De infiltratiecapaciteit van de bodem is daardoor bijzonder laag (2-6 mm/u). Uitgangspunt voor het bepalen van de benodigde voorzieningen voor de afvoer van het hemelwater is de T=25 (35mm regenval in 45 minuten). Daarbij wordt tevens een doorkijk gegeven naar de effecten van de T=100 (45mm regenval in 30 minuten).

Terreingedeelte	Oppervlakte	Bruto hoeveelheid T=25 (T=100)	Afvoeiings-coëfficiënt	Netto hoeveelheid T=25 (T=100)
Parkeervlak	12.628 m²	442 m³ (568 m³)	0,45	200 m³ (256 m³)
Bosrand om parkeervlak	9.100 m²	320 m³ (410 m³)	0,05	16 m³ (21 m³)
Totaal				216 m³ (277 m³)

Uitgaande van grasraat als verharding voor de totale parkeerplaats, looppaden in elementverharding en groenstroken tussen de parkeervakken zijn daarbij min of meer te elkaar weg te strepen, dient dus nog een oplossing te worden gevonden voor 216 m³ hemelwater dat gebufferd dient te worden en zo mogelijk in de ondergrond dient te worden geïnfiltreerd.

De Kasteelweg kent ter hoogte van de parkeerplaats in de lengterichting slechts 1 meter hoogteverloop, zodat het afstromend hemelwater van de parkeerplaats langs de gehele noordwestrand (85 meter) relatief eenvoudig kan worden opgevangen in een greppel. Vanuit de greppel kan het water infiltreren in de ondergrond, of bij pieken gecontroleerd doorgevoerd worden naar de dalbodem van het Haesdal. De greppel wordt voorzien van één of meerdere bodempassages (de rode stippen op de kaart). Op die wijze wordt eventuele vervuiling in het water afgevangen. Een teveel aan wateraanbod bij een piekbui loopt via een overstort over de bodempassage richting het Haesdal.

Het Haesdal bestaat van origine uit natte hooilanden. De ambitie uit het gebiedsperpectief is om deze hooilanden, voor zover mogelijk, te herstellen. Het hemelwater zal bij piekafvoeren vanuit de greppel via één of meerdere buizen onder de Kasteelweg worden doorgeleid, waarna het over de dalbodem vrij kan afstromen. Het water stroomt daarbij af over een licht hellend terrein van circa 10.000 m² groot voordat het water op het laagste deel van het Haesdal is gearriveerd. Op deze helling passeert

het water twee periodiek waterhoudende poelen (respectievelijk circa 42 m² en 138 m² groot en circa 1 meter diep). Het laagste gedeelte van het dal is circa 3.500 m² groot met twee permanent watervoerende poelen. De beide poelen (respectievelijk ca 300 m² en 184 m² groot met waterniveau circa 40 centimeter onder omringend maaiveld) kunnen maximaal circa 190 m³ bufferen voordat ze overstromen. De rest van de dalbodem krijgt dan nog geen centimeter water te verwerken. Hierbij wordt uitgegaan van de situatie dat al het afstromende water van de parkeerplaats op de dalbodem terecht komt, wat in de praktijk nooit zal voorkomen, omdat de greppel langs de parkeerplaats niet geheel zal leeglopen via de bodempassage. Bij een T-100 bui dient 61 m³ extra geborgen te worden op de dalbodem indien alles daar naartoe afstroomt. Dit levert circa 2 centimeter waterkolom extra. Aangezien in het dal zelf dezelfde piekbui valt zal hier rekening moeten worden gehouden met een aanvullende hoeveelheid hemelwater die gezien het ontbreken van verhardingen deels door de beplanting wordt vastgehouden en voor een klein deel gaat afstromen. Uitgaande van een afvloeiingscoëfficiënt van 0,15 voor onbebouwde, niet verharde terreinen kan bij een T=100 van de oppervlakte van 13.500 m² circa 91 m³ hemelwater in het dal belanden, wat op de dalbodem en waterstandstijging van circa 3 centimeter oplevert bovenop de 2 centimeter die maximaal van de parkeerplaats afkomstig is.

Het laagste punt van het droogdal bevindt zich bij de Slot Schaesberg-laan naast het hooggelegen open bergbezinkbassin. In de huidige situatie (gebaseerd op de AHN-viewer) komt de weg onder water te staan. Teneinde hemelwater zo lang mogelijk vast te kunnen houden op de vochtige hooilanden dient afstroming via de weg voorkomen te worden. Het aan te leggen vrijliggend voetpad dient daarom verhoogd te liggen ten opzichte van de weg en de omgeving.

Hoe hoog dit vrijliggend voetpad moet komen te liggen is mede afhankelijk van de hoeveelheid afstromend hemelwater uit het achterliggende dal dat zich hier kan ophopen. De mogelijkheid bestaat om een overstortgreppel langs de Slot schaesberg-laan aan te leggen die loost op de Palenbergerbeek. Het laagste punt in het dal bedraagt 101,9 m +NAP, terwijl de Palenbergerbeek onder de Binnenring door gaat op niveau 98,52 m +NAP. Mogelijk kan daarbij de greppel langs de Binnering benut worden, aangezien deze al een leegloop heeft richting de Palenbergerbeek.

De ligging van het verhoogd gelegen voetpad kan zodanig gekozen worden dat daarmee de inzijging van hemelwater in de ondergrond van de voormalige stort wordt voorkomen. De afvoergreppel kan met natuurlijke middelen waterdicht worden uitgevoerd, zodat een teveel aan water in het droogdal rechtstreeks wordt afgevoerd naar de Palenbergerbeek, zonder onderweg te infiltreren in de ondergrond.

5 Fasering uitvoering parkeervoorzieningen

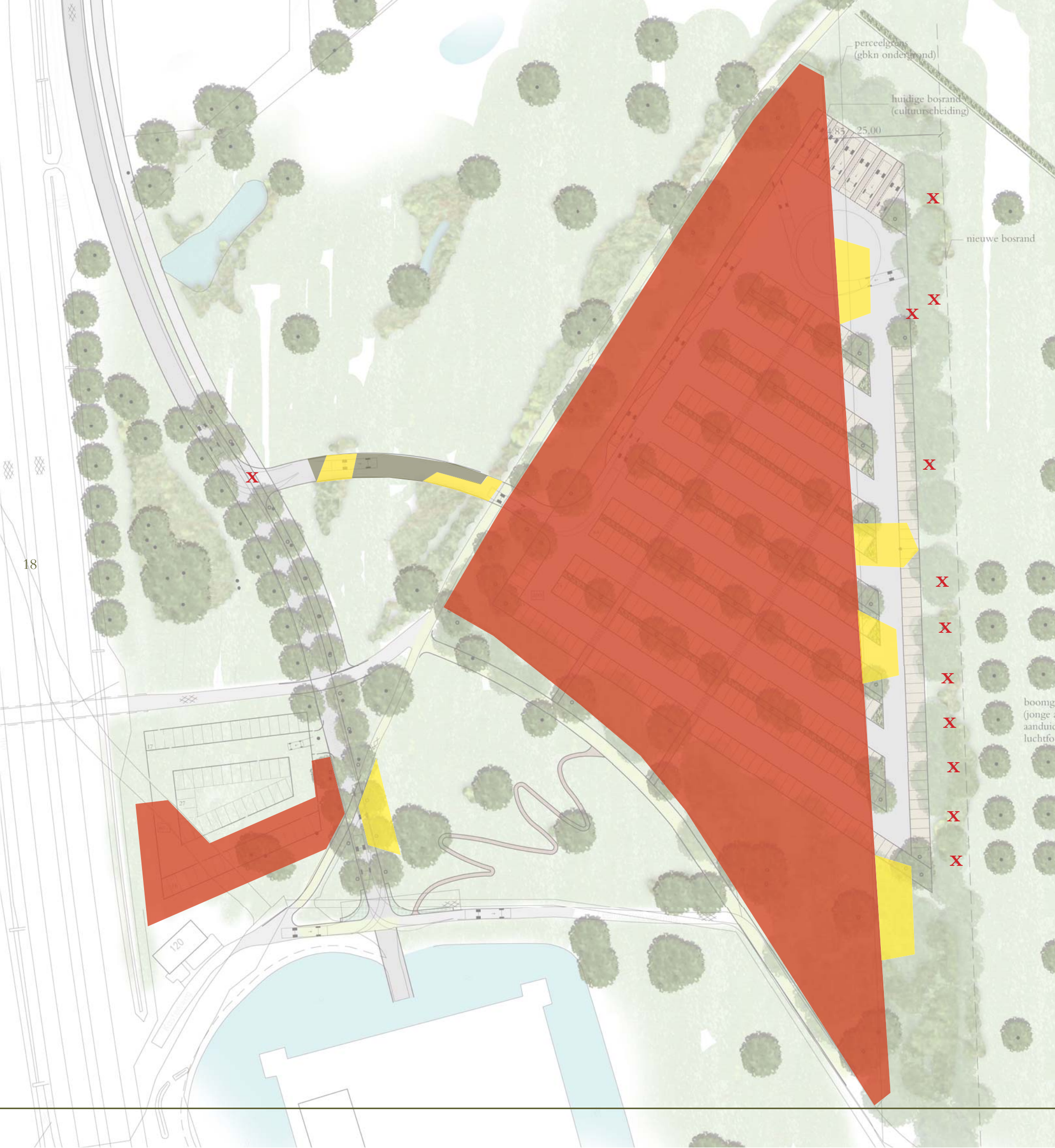
De nieuwe parkeerplaats bij Slot Schaesberg wordt in 3 fases gerealiseerd, met een evenredige mate van bijbehorende natuurcompensatie. Daartoe wordt een koppeling gemaakt tussen een bepaald aantal bezoekersaantallen, een bepaald aantal te realiseren parkeerplaatsen en een bepaald aantal vierkante meters natuurcompensatie.

Op basis van uitgevoerd onderzoek naar de potentiële ontwikkeling van de bezoekersaantallen van Landgoed Slot Schaesberg (Windmill & Kragten, 2015) is het volgende afgesproken ten aanzien van de fasering van de aanleg van parkeervoorzieningen:

- Fase 1. Tot circa 25.000 bezoekers op jaarbasis. Als basis wordt uitgegaan van 180 openstellingsdagen met ca. 150 bezoekers per dag. De gemiddelde bezetting per auto is 2,5 personen. Er zijn in deze fase kortom 60 parkeerplaatsen nodig. De huidige halfverharde parkeerplaats naast de fietsbrug is daarvoor toereikend.
- Fase 2. Circa 25.000 tot 60.000 bezoekers op jaarbasis. Dat betekent 150 parkeerplaatsen, dus 90 parkeerplaatsen erbij in fase 2. Als fase 2 aanbreekt, dan wordt fase 1 ingezet voor busparkeren en worden 169 parkeerplaatsen aangelegd op de grote parkeerlocatie. Op deze wijze wordt voorkomen dat voor het busparkeren al heel veel infrastructuur moet worden aangelegd en dus al een groot deel van het grondwerk voor de parkeerplaats moet worden uitgevoerd. Aangezien het terrein vergraven dient te worden voor de aanleg van de parkeerplaats is het niet mogelijk (bij gesloten grondbalans!) om te werken binnen te bestaande contour van het bos. De eerste parkeergangen dienen vanwege het hellingpercentage van 2% al volledig te worden aangelegd. Ze steken daardoor aan de oostzijde uit het bosperceel. Werken binnen de contour van het bestaande bos is alleen mogelijk bij aanvoer van grond van elders. Dit is landschappelijk wel het mooist.
- Fase 3. Meer dan 60.000 bezoekers op jaarbasis. Wanneer deze grens bereikt wordt, dan wordt het resterende deel van de parkeerplaats, inclusief de busparkeerplaatsen aangelegd.

De parkeervoorziening bij de fietsbrug wordt in fase 3 opgeheven en vervangen door een overloopparkerplaats bestaande uit circa 200 parkeerplekken op het evenemententerrein aan de oostzijde.

Te rooien beplantingen/ te verwijderen vegetaties

- Bos
- Struweel
- X Bomen
- Kruidenrijk grasland in Bronsgroene landschapszone

6 Kap en herplantverplichting

6.1 te rooien beplantingen

De aanleg van de parkeerplaats is gepland in een bosperceel. De oppervlakte van de parkeerplaats zelf, voor zover gelegen binnen het bosperceel, betreft 10.000 m². Afhankelijk van de wijze van aanleg van de parkeerplaats is meer of minder grondwerk nodig langs de randen van het terrein. De bosstrook waarbinnen dit grondwerk plaatsvindt heeft een oppervlakte van 4.000 m² en zal in het extreme geval geheel gerooid moeten worden. Op basis van voorliggend landschapsplan wordt uitgegaan van het rooien van het totale bosperceel.

Op de aangrenzende evenementenweide verdwijnt als gevolg van de aanleg van de parkeerplaats een oppervlakte van 555 m² aan struweel, grenzend aan het bosperceel. Ook dient een 11-tal fruitbomen gerooid te worden of, indien mogelijk, verplant te worden.

Voor de toegangsweg tot de parkeerplaats is het noodzakelijk om 1 boom van de Slot Schaesberg-laan te rooien en oppervlakte van 175 m² struweel in het droogdal. Daarnaast wordt 118 m² struweel gerooid voor het verlengen van de toegangsweg naar de voorhof van het kasteel en 4.175 m² bos voor de uitbreiding van de huidige parkeerplaats.

6.2 herplant op grond van hoofdstuk 4 Wet natuurbescherming

Op grond van hoofdstuk 4 (Houtopstanden, hout en houtproducten) uit de Wet natuurbescherming is het niet toegestaan een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding daarvan bij Gedeputeerde Staten. De gevelde beplanting dient binnen drie jaar op dezelfde grond te worden herplant, tenzij een verzoek tot compensatie is gedaan voor herplant op een vergelijkbare locatie elders. Uitgezonderd van de meldings- en herplantplicht zijn de fruitbomen en de houtopstanden (ook struiken) die niet voldoen aan de minimum oppervlakte van 10 are (1.000 m²) voor zelfstandige eenheden of uit rijbeplantingen bestaan van minder dan 20 bomen. De herplantverplichting uit de wet heeft dus in dit geval alleen betrekking op de 18.175 m² van de bestaande bospercelen.

6.3 Compensatieverplichting op andere grondslag

Naast de herplantverplichting op basis van H4 van de Wet natuurbescherming kan ook vanuit H3 (soortbescherming) van de wet een noodzaak ontstaan tot compensatie/ herplant. Ook vanuit de provinciale omgevingsverordening kan de noodzaak bestaan tot het compenseren van de te rooien bosaanplant.

6.3.1 hoofdstuk 3 Wet natuurbescherming

Voor het onderzoeksgebied en de ruimere omgeving zijn sinds 2009 meerdere natuurwaardenonderzoeken uitgevoerd. De meest recente, nog actuele onderzoeken, betreffen de actualisatie van het verkennend natuurwaardenonderzoek uit 2015 en het natuurwaardenonderzoek naar de soortgroepen vogels en amfibieën eveneens uit 2015. Beide onderzoeken zijn uitgevoerd door bureau VERBEEK landschapsarchitectuur / ecologie / stedelijk ontwerp.

Uit de natuurwaardenonderzoeken komt naar voren dat in de jonge bospercelen rondom kasteel Schaesberg een diverse populatie van algemene tot zeer algemene, maar streng beschermde vogelsoorten van bossen, parken en tuinen aanwezig is. Van deze vogelsoorten zijn de nesten beschermd van het moment van nestbouw tot het uitvliegen van de jongen.

Als gevolg van de ontwikkeling van de bosvegetaties wijzigt de broedvogelpopulatie geleidelijk. Van een stabiele populatie vogelsoorten is zodoende geen sprake. Van essentieel leefgebied voor de vogelpopulatie is evenmin sprake. Bospercelen in hetzelfde successiestadium als de bospercelen met de geplande parkeervoorzieningen zijn namelijk aanwezig rondom het kasteel en de Binnenring, zodat een ingreep in de oppervlakte bos niet leidt tot het verdwijnen van een populatie. De herplant van bos rondom de parkeerplaats leidt tevens tot de ontwikkeling van nieuw leefgebied.

Mits rekening gehouden wordt met het broedseizoen, vindt geen overtreding plaats van verboden uit artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Een noodzaak tot herplant van leefgebied voor de in 2015 aangetroffen vogelsoorten ontbreekt.

Het onderzoeksgebied wordt ook gebruikt door vleermuizen om te foerageren. Verschillende vleermuissoorten (alle soorten zijn streng beschermd) zijn waargenomen, waarbij de Rosse vleermuis het meest intensief gebruik maakt van het bosperceel waarin de parkeerplaats wordt aangelegd. Essentieel leefgebied is het echter niet, aangezien in het verleden niet gebleken is, dat sprake is van herhaald foerageren. Ook ontbreken vaste verblijfplaatsen, aangezien oude bomen afwezig zijn. De aanleg van de parkeerplaats leidt daardoor niet tot overtreding van verboden uit artikel 3.5 uit de Wet natuurbescherming.

In het gehele onderzoeksgebied voor de aanleg van de parkeerplaats dient daarnaast rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van algemene diersoorten zoals Konijn, Mol, Wezel en Bruine kikker. Op grond van de provinciale omgevingsverordening geldt voor deze soorten een vrijstelling als het gaat om de uitvoering van ruimtelijke ingrepen zolang wordt voldaan aan de algemene zorgplicht uit de Wet natuurbescherming. Die komt erop neer, dat de aanwezige dieren de kans moeten krijgen zich uit de voeten te maken, al dan niet geholpen door een deskundig ecooloog.

Beschermde soorten uit de overige soortgroepen zijn bij de diverse natuurwaardenonderzoeken niet aangetroffen.

Uitsnede Provinciaal Natuurbeheerplan 2017 met de actuele begrenzing van de gebiedscategorieën Goudgroene natuurzone (groen), Zilvergroene natuurzone (niet aanwezig), Bronsgroene landschapszone (blauwgrijs) en de specifieke aanduiding van de Natuurbeken (de Palenbergerbeek).

Geconcludeerd kan worden dat de noodzaak ontbreekt om compenserende maatregelen te treffen ten aanzien van via de Wet natuurbescherming beschermde diersoorten. Wel is het te zijner tijd noodzakelijk om voor de uitvoering van de aanleg van de parkeerplaats een ecologisch werkplan op te stellen waarin de maatregelen worden vastgelegd die ervoor zorgen dat voldaan wordt aan de zorgplicht uit de wet. Ook dient opgemerkt te worden, dat bij elke uitbreidingsfase van de parkeerplaats actuele natuurwaardenonderzoeken beschikbaar dienen te zijn, zodat op dat moment bepaald kan worden of aanvullende mitigatie en compensatie op basis van soortbescherming noodzakelijk is.

6.3.2 Provinciale omgevingsverordening

In het Provinciaal Omgevingsplan Limburg is een aantal gebiedscategorieën gedefinieerd. Van deze gebiedscategorieën kunnen de ruimtelijke ingrepen in de Goudgroene natuurzone en de Bronsgroene landschapszone leiden tot een vergunning- en compensatieplicht. Ter plekke van Slot Schaesberg is het droogdal onderdeel van de Bronsgroene landschapszone (zie afbeelding). Hierbinnen liggen alleen de westpunt van het te rooien bosperceel en een smal gedeelte van het

Haesdal waarin de toegangsweg naar de parkeerplaats wordt aangelegd. Het effect van de voorgenomen ingreep op de kernkwaliteiten van het landschap ter plekke dient getoetst te worden en negatieve effecten dienen gecompenseerd te worden. Hieronder volgt per kernkwaliteit een bondige weergave van het effect en van de geplande compensatie:

- Groene karakter: Het rooien van het bosperceel en een struweel in het droogdal heeft een direct gevolg voor het groene karakter van het perceel. Compensatie dient plaats te vinden op basis van de beleidsregel natuurcompensatie van de provincie Limburg. Deze beleidsregel stelt, dat de te rooien oppervlakte één-op-één gecompenseerd dient te worden. Dit is hetzelfde uitgangspunt als de compensatie uit H4 van de Wet natuurbescherming en levert daardoor geen aanvullende compensatieverplichting op. Wel aanvullend is de compensatie van de kruidenrijke graslandvegetatie die wordt opgeofferd ten behoeve van de ontsluiting van de parkeerplaats en het gedeelte van de parkeerplaats dat buiten het bestaande bosperceel is gepland. Deze oppervlakte van 70 m² kruidenrijk grasland dient eveneens gecompenseerd te worden.

- Visueel-ruimtelijk karakter: De parkeerplaats wordt rondom van een houtkant voorzien. Deze volgt binnen de Bronsgroene landschapszone dezelfde begrenzing als het huidige bosperceel, zodat van een ruimtelijk effect uiteindelijk geen sprake is. Dit geldt ook voor de toegangsweg. Bepantingen blijven hier achterwege, zodat de openheid van het droogdal behouden blijft. Aanvullende compensatie is om die reden niet nodig.
- Cultuurhistorisch erfgoed: Het bosperceel ter plekke van de parkeerplaats betreft geen cultuurhistorisch erfgoed, maar is slechts een 19 jaar geleden aangeplant op wat toen nog weides waren. Van een historische boskern is dan ook geen sprake. Wel dient bij de nadere uitwerking conform bestemmingsplan rekening gehouden te worden met de (middel)hoge archeologische verwachtingswaarde.
- Reliëf: Het reliëf wordt als gevolg van de aanleg van de parkeerplaats aangetast. Enerzijds wordt het bestaande reliëf vergraven ten behoeve van de wegfundering en de aan te brengen verhardingen, anderzijds is het noodzakelijk om de parkeerplaats vlakker aan te leggen dan de huidige helling in het bosperceel. Aangezien de parkeerplaats wordt aangelegd vanuit het oogpunt van de lange termijn ontwikkeling van de bezoekersaantallen is sprake van een permanente ingreep. Vanuit het uitgangspunt van de bescherming van de kernkwaliteiten ter plekke geldt als basis randvoorwaarde voor de aanleg van de parkeerplaats, dat het bestaande reliëf zo min mogelijk wordt aangetast.

Samengevat komt compensatie van de Bronsgroene landschapszone op het volgende neer:

- Één-op-één compensatie van 2.050 m² bos;
- Één-op-één compensatie van 70 m² kruidenrijk grasland;
- Uitwerking parkeerplaats conform kaders archeologie uit bestemmingsplan;
- Minimaliseren aantasting reliëf bij aanleg parkeerplaats.

6.3.3 Bomenverordening Landgraaf 2004

In de bomenverordening Landgraaf is bepaald dat een omgevingsvergunningplicht bestaat voor het rooien van bomen en houtopstanden. Dit geldt voor bomen met een minimale stamdiameter van 10cm op 1,30 meter hoogte en voor houtopstanden bestaande uit één of meer bomen, hakhout, een houtwal, een grotere (lint) begroeiing van heesters en struiken en een beplanting van bosplantsoen. Aan de omgevingsvergunning kunnen bijzondere vergunningvoorschriften worden gekoppeld, zoals de verplichting tot herplant.

De aanvraag op basis van de bomenverordening Landgraaf komt op het volgende neer:

- Het rooien van 10.000 m² bosperceel ten behoeve van het parkeervlak;
- Het rooien van 4.000 m² bos rondom het parkeervlak (oppervlakte afhankelijk van de benodigde ruimte voor het grondwerk);
- Het rooien van 4.175 m² bos ten behoeve van de uitbreiding van de bestaande parkeerplaats;
- Het rooien van 555 m² struweel op het evenemententerrein;
- Het rooien van 11 fruitbomen;
- Het rooien van 1 linde aan de Slot Schaesberg-laan;
- Het rooien van 175 m² struweel in het droogdal;
- Het rooien van 118 m² struweel tbv Slot Schaesberg-laan.

Het afschrift aan de gemeente in het kader van een kapmelding op basis van hoofdstuk 4 uit de Wet natuurbescherming wordt tevens gezien als een omgevingsvergunningaanvraag op basis van de bomenverordening.

6.4 Totaal compensatie-/herplantverplichting

Onderdeel	H4 Wet natuurbescherming	Bronsgroene landschapszone	Bomenverordening Landgraaf	Totaal
Bos tbv parkeren	10.000 m²	2.050 m²	10.000 m²	10.000 m²
Bos tbv terreinafwerking	4.000 m²		4.000 m²	4.000 m²
Struweel evenemententerrein			555 m²	555 m²
Fruitbomen evenemententerrein			11 stuks	11 stuks
Struweel toegangsweg		175 m²	175 m²	175 m²
Kruidenrijk grasland toegangsweg		90 m²		90 m²
Bomen Slot Schaesberg-laan			1 stuk	1 stuk
Struweel Slot Schaesberg-laan			118 m²	118 m²
Kruidenrijk grasland voetpad		450 m²		450 m²
Kruidenrijk grasland wijziging bocht Slot Schaesberg-laan		198 m²		198 m²
Bos tbv uitbreiden bestaande parkeerplaats	4.175 m²		4.175 m²	4.175 m²

Te compenseren beplanting/vegetatie	Oppervlakte/aantal (totaal)	benodigde compensatie parkeren fase 1	benodigde compensatie parkeren fase 2	benodigde compensatie parkeren fase 3 (restant)*
Bos	18.175 m²	4.175 m²	3.710 m² + 1.740 m²**	8.550 m²
Struweel	848 m²	118 m²	175 m²	555 m²
Fruitbomen	11 stuks	-	-	11 stuks
Bomen	1 stuk	-	1 stuk	-
Kruidenrijk grasland	738 m²	-	90 m²	648 m²

* Hierbij is uitgegaan van de situatie dat de bochtverlegging van de Slot Schaesberg-laan en de aanleg van het vrijliggend voetpad pas in fase 3 plaatsvinden.

** De eerste oppervlakte is die van de parkeerplaats zelf. De tweede oppervlakte betreft de zone daaromheen die benodigd is voor het grondwerk om de parkeerplaats onder het juiste afschot te leggen.

Beplantingsplan

- Bosaanplant
- Solitaire boom
- Blokhaag

De toelichting op de fasering is gegeven
in hoofdstuk 8.

7 Beplantingsplan

Het landschapsplan voorziet in de aanplant van een houtkant rondom de parkeerplaats. De contour van het voormalige bosperceel wijzigt daardoor weliswaar, maar na een aantal jaar groei is het bosbeeld hetzelfde als voorheen. Kanttekening bij het voorliggende beplantingsplan is, dat de oppervlaktes en aantallen gebaseerd zijn op het huidige schetsontwerp en dus nog dienen te worden bijgesteld op basis van een uitvoeringsgereed plan. De aanplant bestaat uit een sortiment aan bomen en struiken dat hoort bij de karakteristieke bossamenstelling van het Eiken-Haagbeukenbos. Het bosplantsoen wordt aangeplant in versprongen plantverband 1,50x1,50m. Dit levert de volgende beplantingslijst op, uitgaande van 9.100 m2 bosaanplant rondom de parkeerplaats. Teneinde de bosontwikkeling een goede uitgangspositie te bieden is het wenselijk om de top laag van het bestaande bosperceel te verwerken in de top laag van de nieuw te planten bosstroken.

Bos rondom parkeerplaats				
Boomlaag (NL)	Boomlaag (latijn)	Maat bosplantsoen	Meng-verhouding	Aantal
Zomereik	Quercus robur	80-100	30%	1.200
Zoete kers	Prunus avium	80-100	10%	400
Haagbeuk	Carpinus betulus	80-100	15%	600
Es	Fraxinus excelsior	80-100	5%	200
Struiklaag (NL)	Struiklaag (latijn)			
Hazelaar	Corylus Avellana	80-100	4%	160
Tweestijlige meidoorn	Crataegus laevigata	80-100	8%	320
Kleinbladige linde	Tilia cordata	80-100	8%	320
Boswilg	Salix caprea	80-100	4%	160
Bosroos	Rosa arvensis	80-100	8%	320
Ruwe iep	Ulmus glabra	80-100	4%	160
Wegedoorn	Rhamnus cathartica	80-100	4%	160

Op de parkeerplaats zelf worden enkele solitaire bomen aangeplant. In analogie met de laan naar het kasteel worden hier lindes aangeplant. In verband met de functie als parkeerplaats wordt een soort toegepast die weinig gevoelig is voor bladluis: Tilia cordata ‘Böhlje’. De bomen worden aangeplant met draadkluit en in boommaat 16-18. Het betreft 39 stuks. De Slot Schaesberg-laan wordt verlengd tot aan de voorhof. Dit betekent ook dat de aanwezige lindelaan wordt verlengd. Dit wordt gedaan met een Linde die als sinds jaar en dag voor dit soort doeleinden wordt benut en ook nog eens een uitzonderlijk goede drachtboom is voor bijen, te weten de Krimlinde.

De bomen op de parkeerplaats staan in een blokhaag van Haagbeuk die wordt aangeplant als scheiding tussen de parkeerbanen. Het betreft 386 strekkende meter blokhaag met 1,5 meter breedte en 12 blokken aan de oostzijde van de parkeerbanen.

Solitaire bomen op parkeerplaats en langs Slot Schaesberg-laan				
Boomsoort (NL)	Boomsoort (latijn)	Boommaat	Bijzonderheden	Aantal
Kleinbladige linde	Tilia cordata ‘Böhlje’	16-18	met draadkluit	39
Krimlinde	Tilia x europaea ‘Euchlora’	16-18	met draadkluit	9

Blokhagen op de parkeerplaats				
Haagsoort (NL)	Haagsoort (latijn)	Maat bosplantsoen	Bijzonderheden	Aantal
Haagbeuk	Carpinus betulus	80-100	5st/m, 3-rijig	5.790
Haagbeuk	Carpinus betulus	80-100	10 st/m2	1.560

8 Compensatie/herplant balans

De natuurcompensatie en herplant van bomen vindt enerzijds plaats bij Slot Schaesberg als onderdeel van de uitvoering van het landschapsplan en anderzijds op een locatie elders binnen de gemeente Landgraaf. Compensatie elders is noodzakelijk om het lange termijnbeeld uit het gebiedsperspectief te kunnen halen. Bosaanplant bij het kasteel is daar geen onderdeel van. De compensatielocatie is bekend bij de gemeente Landgraaf.

In nevenstaande tabel is de balans opgemaakt tussen de noodzakelijke compensatie en de te realiseren herplant op basis van dit landschapsplan.

Te compenseren beplanting/vegetatie	Oppervlakte/aantal (totaal)	gerealiseerde compensatie parkeren fase 1	gerealiseerde compensatie parkeren fase 2	gerealiseerde compensatie parkeren fase 3	Totaal gerealiseerd
Bos	18.175 m²	4.175 m²*	5.400 m² + 50 m²**	3.700 m² + 4.850 m²***	18.175 m²
Struweel	848 m²	118 m²***	175 m²****	555 m²****	848 m²
Fruitbomen	11 stuks	9	14	25	48
Bomen	1 stuk				
Kruidenrijk grasland	738 m²	–	90 m²*****	648 m²*****	738 m²

* dit betreft compensatie van bos elders binnen de gemeente Landgraaf.

** dit betreft de aanplant van bos aan de reeds afgewerkte zuidzijde van de parkeerplaats en een kleine oppervlakte op het compensatieperceel elders in de gemeente Landgraaf.

*** dit betreft de resterende aanplant rondom de parkeerplaats en de resterende compensatie elders binnen de gemeente Landgraaf.

**** de oppervlakte struweel wordt als bos aangeplant op het compensatieperceel elders binnen de gemeente Landgraaf.

***** de oppervlakte kruidenrijk grasland wordt als zone voor de ontwikkeling van mantel-/zoomvegetatie gecompenseerd op het aan te planten bosperceel elders in Landgraaf.